

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL – Lärarfonder

Gäller från och med 2014-01-01.

Kortfattad information

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL – Lärarfonder i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag är en pensionslösning för dig som omfattas av kollektivavtal mellan å ena sidan Sveriges Kommuner och Landsting, å andra sidan Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund.

Innehållsförteckning

Vad gäller för försäkringsavtalet	2
Vad innehåller försäkringen?	2
Vad går att ändra?	2
Vad innebär fondförsäkring	2
Vilka kostnader finns?	3
Vad gäller vid utbetalning	3
Går det att överlåta försäkringen?	3
Går det att återköpa, belåna eller pantsätta försäkringen?	3
Går det att flytta försäkringen?	4
Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?	4
Om vi inte skulle komma överens	5
Begreppsförklaringar	6

Vad gäller för försäkringsavtalet?

Denna fondförsäkring tecknas hos Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, organisationsnummer 516401-8607 med bifirma Folksam Tjänstemannapension, nedan kallat Folksam. Adressen är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Folksams försäkringsvillkor och försäkringstekniska regler tillämpas på försäkringsavtalet, liksom svensk lag. Folksam meddelar fondförsäkring för anställda som omfattas av någon av följande pensionsplaner:

- Avgiftsbestämd ålderspension enligt KAP-KL, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Sveriges Kommuner och Länsting (SKL) och Lärarförbundet/Lärarnas Riksförbund. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.
- Avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL, som är ett kollektivavtal tecknat mellan SKL och Lärarförbundet/Lärarnas Riksförbund. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.

I denna förköpsinformation används den gemensamma benämningen kollektivavtalsområdet för för samtliga pensionsplaner enligt ovan. Om avvikande regler gäller för någon pensionsplan, anges detta särskilt.

De uppgifter som lämnas till Folksam ligger till grund för avtalet och registreras hos Folksam.

Försäkringsavtalet börjar gälla när Folksam tagit emot uppgift om ditt val och den första premien från valcentralen.

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

Vad innehåller försäkringen?

Försäkringen innehåller ålderspension och återbetalningsskydd.

Ålderspension

Försäkringen innehåller ålderspension som i sin grundform utbetalas från och med den månad du fyller 65 år och så länge du lever. Utbetalningarnas storlek beror bland annat på pensionskapitalets värdeutveckling. Du har rätt att ändra försäkringen, se ”*Vad går att ändra?*”.

Återbetalningsskydd

Försäkringen gäller med återbetalningsskydd, om du inte valt bort det. Återbetalningsskydd innebär att dina efterlevande (förmånstagare) kan få del av det pensionskapital som finns kvar i försäkringen vid ditt dödsfall. Utan återbetalningsskydd blir din ålderspension högre.

Återbetalningsskyddet om du avlider före påbörjad utbetalning av ålderspension

Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen, utbetalas försäkringens hela värde till förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror bland annat på pensionskapitalets värdeutveckling.

Återbetalningsskyddet om du avlider efter påbörjad utbetalning av ålderspension

Om du avlider efter att du har börjat lyfta ålderspensionen, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare enligt följande:

- Om ålderspensionen skulle ha utbetalats livet ut, fortsätter utbetalningarna efter dödsfallet till förmånstagare i sammanlagt 20 år, eller den kortare tid som du har valt för återbetalningsskyddet, inklusive den tid ålderspensionen har betalats ut.
- Om du har ändrat försäkringen så att utbetalningen av ålderspension ska ske under en begränsad tid, fortsätter utbetalningarna efter dödsfallet till förmånstagare under resterande del av denna tid.

Förmånstagare

Om du inte anmält annat utbetalas återbetalningsskyddet till förmånstagare i denna ordningsföljd:

1. Make/registrerad partner/sambo
2. Arvsberättigade barn

Du kan ändra förordnandet genom en skriftlig anmälan till Folksam. Förordnandet kan endast omfatta

- a) make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a) eller b).

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning. Läs mer om förmånstagare i försäkringsvillkoren.

Om du väljer bort återbetalningsskydd

Om du väljer bort återbetalningsskyddet görs ingen utbetalning vid ditt dödsfall, och försäkringen upphör. Du kan i vissa fall välja tillbaka återbetalningsskyddet, se ”*Vad går att ändra?*”.

Vad går att ändra?

Ändring enligt nedan ska anmälas till Folksam.

Dina ändringsmöjligheter

Återbetalningsskydd

Du kan när som helst välja bort återbetalningsskyddet. Och du kan välja tillbaka det innan du börjar lyfta ålderspensionen, men då gäller följande: Om du gör valet senare än vid tecknandet och mer än tolv månader efter en familjehändelse, måste du uppfylla hälsokraven vid hälsoprövning för att återbetalningsskyddet ska omfatta även tidigare intjänad pensionsrätt. Familjehändelse innebär att du gifter dig, blir sambo eller får barn. Om du inte uppfyller hälsokraven gäller återbetalningsskyddet endast för den del av pensionen för vilken premie betalas från och med månaden efter att du har valt skyddet.

Inför den första pensionsutbetalningen kan du ändra tiden med återbetalningsskydd till längst fem år.

Utbetalning från försäkringen

Du kan välja att få pensionen utbetald från annan ålder än 65 år, dock tidigast från 55 års ålder. Inför den första utbetalningen kan du välja tidsbegränsad utbetalningstid, längst fem år.

Förmånstagares ändringsmöjligheter efter din död

Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen, kan förmånstagare vid ditt dödsfall välja att senarelägga utbetalningarna eller ändra utbetalningstiden till längst fem år. En ändring måste avse hela försäkringen. Om det finns flera förmånstagare måste ändringen skriftligen ha godkänts av samtliga. Förmånstagare har dessutom rätt att under utbetalningstiden byta fonder. Om flera förmånstagare finns ska de vara överens om fondbytet.

Vad innebär fondförsäkring?

Ett sparande i fondförsäkring innebär att pensionspremierna placeras i fonder som du själv har valt. På så vis kan du påverka förvaltningen av dina pensionspengar. Du kan byta fonder under hela försäkringstiden. Fondbyte gör du via Mina Sidor på folksam.se eller genom skriftlig anmälan till Folksam. En fondförsäkring har inte något garanterat försäkringsbelopp. Försäkringens värdeutveckling och utbetalningarnas storlek beror på kursutvecklingen i de fonder som du har valt samt på skatter och avgifter. Vid periodisk utbetalning kan därför utbetalningarnas storlek variera.

Entréfond

Inbetald premie placeras i en Entréfond med hänsyn till din ålder, enligt nedan. Den av inträdesåldern bestämda fonden gäller tills vidare, om du inte väljer annan placering.

Ålder	Entréfond
21 – 44	Läraryfond 21 – 44
45 – 58	Läraryfond 45 – 58
59 –	Läraryfond 59 +

Folksam gör ingen automatisk omplacering mellan fonderna. Du kan när som helst lämna Entréfonden och välja fonder antingen

- fritt inom ett av Folksam bestämt fondutbud eller
- efter ålder i en av Folksam bestämd kombination av fonder, så kallat Pluskoncept, se nedan.

För aktuellt fondutbud, se folksam.se. Du kan byta fonder under hela försäkringstiden. Fondbyte gör du via Mina Sidor på folksam.se eller genom skriftlig anmälan till Folksam. Fördelning mellan olika fonder ska anges i hela procent, varvid minst tio procent måste placeras i en och samma fond. Högst 20 fonder får ingå i försäkringsavtalet. Folksam åtar sig att placera premien inom fem bankdagar från den dag premien bokförts hos bolaget. Detta gäller även vid omplacering. Under tid som fondhandel pågår i försäkringen kan nya order inte genomföras.

Fritt val

Läraryfonder är valbara fonder i Fritt val. För information om övriga fonder som är valbara för försäkringen, se folksam.se.

Pluskoncept

Du kan välja Pluskoncept när som helst efter den första premien har placerats i Entréfond enligt ovan. Pluskoncept innebär att pensionskapitalet och kommande premier placeras i en av tre fondkombinationer, Pluskoncept 1–3, beroende på din ålder. Risken i fondkombinationerna blir lägre ju äldre du är. Pluskoncept 1 har högst risk och Pluskoncept 3 har lägst risk. Folksam gör automatisk omplacering stegvis med början det år du uppnår lägsta åldern för en ny fondkombination. Om du ändrar utbetalningstiden från livsvarig till begränsad eller om du avlider och återbetalningsskydd finns sker omplacering direkt till Pluskoncept 3. Läs mer på folksam.se om Pluskoncept.

Risker

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Aktiefonder har högre risk än räntefonder. Lägst risk har fonder som placerar i svenska räntebärande värdepapper med korta löptider. På lång sikt bör aktiefonder ge den högsta avkastningen. *Det är du själv som står risken för fondvärdets – och därmed också pensionskapitalets – utveckling.*

Vilka kostnader finns?

I försäkringsverksamheten uppkommer kostnader för administration – driftskostnader. Folksam har rätt att ta ut av kollektivavtalsparterna godkända avgifter.

Försäkringsavgift

Avgifterna tas ut genom inlösen av fondandelar. Inlösen av fondandelar sker proportionellt i förhållande till värdet fördelningen mellan fonderna i pensionskapitalet. Inga extra avgifter utöver försäkringsavgift tas ut vid utbetalning eller vid ändring av försäkringen. Se aktuella avgifter på folksam.se.

Förvaltningsavgift

Fondbolagen, som förvaltar fonderna tar ut årlig avgift, som varierar beroende av fond. Avgiften är frändragen när kursen redovisas. Se aktuella avgifter på folksam.se.

Fondbytesavgift

Fondbyten mellan Folksams godkända fonder är avgiftsfria.

Flyttavgift

För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna. Flyttavgiften som dras från det flyttbara pensionskapitalet, är för närvarande 800 kronor inklusive valcentralens avgift. Valcentralen tar ut en administrationsavgift för flytt av pensionskapital. Denna avgift faktureras den avgivande försäkringsgivaren. Folksam har rätt att tillgodogöra sig ersättning för denna kostnad ur pensionskapitalet.

Vid flytt inom Folksam eller från Folksam till Folksam ömsidig livförsäkring eller Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag är det endast kostnaden för valcentralens administrationsavgift som Folksam tillgodogör sig ersättning för ut pensionskapitalet.

Avkastningsskatt

Folksam betalar en årlig avkastningsskatt, som dras från pensionskapitalet (försäkringens värde). Skattesatsen är för närvarande 15 procent på ett schablonmässigt beräknat skatteunderlag, baserat på pensionskapitalet och den genomsnittliga statslåneräntan under föregående år.

Inkomstskatt

Utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst.

Vad gäller vid utbetalning?

Pensionen fastställs på följande sätt:

- Fondandelarna fördelas på det antal år utbetalningen ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter. Vid livslång utbetalning använder Folksam ett antagande om dödlighet/livslängd i försäkringsbeståndet.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som, efter avdrag för skatt och avgifter, fastställs inför varje utbetalningstillfälle. Beloppet beräknas utan hänsyn till kön.

Utbetalning

Utbetalning sker normalt månadsvis i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin. År pensionskapitalet lägre än 30 procent av ett prisbasbelopp när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Går det att överlåta försäkringen?

Om du byter arbetsgivare inom samma kollektivavtalsområde får försäkringen överlåtas.

Går det att återköpa, belåna eller pantsätta försäkringen?

En tjänstepensionsförsäkring får inte återköpas, belånas eller pantsättas.

Går det att flytta försäkringen?

Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam

Du kan flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan försäkringsgivare som är godkänd av kollektivavtalsparterna. Du får flytta pensionskapitalet igen, dock tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt. I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Utflytt – flytta pensionskapital från Folksam

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjat betalas ut, kan du välja att flytta ditt intjänade pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare. Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen. Du får flytta pensionskapitalet tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt. Du har rätt att ångra dig och avbryta flytten. För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se Vilka kostnader finns? I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?

Villkoren för denna försäkring grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal om KAP-KL och AKAP-KL Lärarfonder. Villkoren får anpassas till framtida ändringar av kollektivavtalet samt till sådan framtida ändring av tillämpning av kollektivavtalet som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av Pensionsnämnden eller annat behörigt organ som utsetts av kollektivavtalsparterna.

Under försäkringstiden kan Folksam även göra ändring i försäkringsvillkoren om detta är nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad rättstillämpning. Folksam kan göras ändring av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller dina förmånstagare.

Ändring av villkoren träder i kraft vid den nya premieperiod som inträder närmast efter ändringen eller vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna bestämmer.

Ändring av villkor ska vara godkända av Pensionsnämnden.

Om vi inte skulle komma överens

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar. Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av kollektivavtalsområdet prövas din fråga i första hand i nämnd. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensionsskiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Fond (investeringsfond)

Samling av värdepapper (portfölj) som ägs av andelsägare.

Fondförsäkring

Livförsäkring som normalt saknar garanterat pensionsbelopp och för vilken försäkringstagaren eller den försäkrade själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsföretaget.

Förmånstagare

Person som har rätt att få pension från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare, försäkringstagare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Aktuella regler och avgifter

Är en del av försäkringsvillkoren och beskriver vid varje tidpunkt gällande regler och avgifter.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsföretag eller som har övertagit en försäkring.

Försäkringstid

Försäkringens giltighetstid.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens köpkurs vid inlösentillfället.

Pensionskapital

Aktuellt värde på pensionsförsäkringen som beräknas utifrån verkligt resultat.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumtprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.